

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus jättis läbi vaatamata Riigikogu Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni juhtide ja liikmete kaebuse

Riigikohus jättis läbi vaatamata Riigikogu Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni juhtide ja liikmete kaebuse

13. juuni 2024

Riigikohus jättis täna tehtud määrusega läbi vaatamata Riigikogu Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna (EKRE) fraktsiooni liikmete kaebuse Riigikogu otsuse peale, millega ei võimaldatud teisel lugemisel fraktsioonidele vaheaegade võtmist eelnõu muudatusettepanekute hääletamise eel.

Riigikohus rõhutas, et kuigi Riigikogu liikmetele peab olema tagatud piisav informatsioon ja võimalus sisuliseks aruteluks, ei kuulu õigus võtta Riigikogu istungil vaheaegu Riigikogu liikme mandaadi kesksete, põhiseadusega kaitstud osade hulka, mille piiramise peale saaks esitada Riigikohtule kaebuse.

Riigikogu 17. aprilli 2024. a täiskogu istungil toimunud Riigikogu valimise seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu [1] teise lugemise ajal kasutasid EKRE fraktsiooni esimees ja aseesimees oma Riigikogu kodu- ja töökorra seadusest tulenevat õigust ja võtsid seitsmel korral enne eelnõu muudatusettepaneku üle hääletamist 10 minuti pikkuse vaheaja. Riigikogu otsustas seepeale eelnõu menetluse venimise vältimiseks vaheaegade võtmist fraktsioonidele enne muudatusettepanekute hääletamist enam mitte võimaldada.

Kaebusega Riigikohtusse pöördunud EKRE fraktsiooni liikmete arvates piirati selle otsusega põhiseadusvastaselt Riigikogu liikme õigust osaleda seaduse vastuvõtmisel ja loodi tingimused Riigikogu enamuse tahte läbisurumiseks opositsiooniga arvestamata.

Tänases määruses kordas Riigikohus oma varasemat seisukohta, et seadus võimaldab Riigikogu liikmel esitada kaebuse Riigikogu otsuse peale üksnes oma mandaadi kesksete, põhiseadusega kaitstud osade kaitsmiseks. Riigikogu kodu- ja töökorra seadusest tuleneb Riigikogu fraktsiooni esimehe ja aseesimehe õigus võtta enne muudatusettepaneku täiskogus hääletamist kuni 10-minutiline vaheaeg, mis on suunatud Riigikogu töö tõhususe tagamisele. Siiski ei ole sellel piisava ja vaba parlamentaarse arutelu seisukohast määravat tähendust, sest Riigikogu liikmetele on seadusega tagatud ka muud võimalused eelnõude läbiarutamiseks enne hääletamist (nt komisjonide ja fraktsioonide nõupidamisteks ette nähtud ajal).

Riigikohus toonitas siiski, et kaebuse läbi vaatama jätmine ei tähenda kohtuliku kontrolli puudumist vaheaegade võtmise õiguse piiramise üle, kuid selline kontroll saab toimuda ainult Riigikogus menetletud seaduse põhiseaduspärasuse kontrolli raames. Selles normikontrolli menetluses on võimalik ka hinnata, kas Riigikogu poolt oma töövõime tagamiseks rakendatud meetmed ei kasvanud üle parlamendivähemuse õiguste põhjendamatuks ja ülemääraseks piiramiseks.

Kohtumäärusega [2] saab tutvuda Riigikohtu veebilehel.

Teate sisestas:

Sandra Sommer

pressiesindaja

5333 9846, 730 9042

sandra [dot] sommer@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-jattis-labi-vaatamata-riigikogu-eesti-konservatiivse-rahvaerakonna>

Lingid

[1] <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/aeb27fa7-e2b3-47a7-b096-54da0ea85730/riigikogu-valimise-seaduse-muutmise-ja-sellega-seonduvalt-teiste-seaduste-muutmise-seadus/>

[2] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=5-24-2/3>